

ERMENİSTAN'IN PROTOKOLLERİ ONAYLAMAYI DURDURMASI

Ömer Engin LÜTEM

Ermenistanda koalisyonu oluşturan partiler yaptıkları bir açıklamada, özetle, Türkiye'nin tutarsız ve kaçamak tutumunun ve ön koşullar ortaya atmasının protokollerin makul zaman içinde onaylanmasını çıkmaza sokmuş bulunduğunu ve Başbakan Erdoğan'ın protokollerin onaylanmasını Karabağ sorununa bağlamasının kabul edilemez olduğunu belirttikten sonra, Türk tarafı önkoşul ileri sürmeden ilişkilerin normalleşmesi sürecine devam etmeye hazır oluncaya kadar protokollerin onaylanmasının Parlamento gündeminden çıkartıldığını bildirdiler. Başkan Sarkisyan da televizyonda bu konuda bir konuşma yaparak Türkiye'nin ön koşul ileri sürmeden protokollerle ilgili süreci ilerletmeye hazır olmadığını, protokollerin onaylanması için makul zamanın geçtiğini, Türkiye'nin 24 Nisanı atlatmaya çalıştığını, protokollerdeki imzalarına sadık olduklarını, Türkiye ile ilişkileri normalleştirme amaçlarının halen geçerli olduğunu, ancak protokollerin onaylanmasını askıya almak durumunda bildirmiştir. Ermenistan Devlet Başkanı'nun konuşmasında dikkati çeken bir diğer husus, Başbakan Erdoğan'dan hiç bahsetmezken siyasi dürüstlüğü için Cumhurbaşkanı Güle müteşekkir olduğunu belirtmesidir. Diğer ilginç bir nokta, kendi açılarını paylaşan ve Türkiyede adaletin yerine getirilmesi için mücadele eden Türk aydınlarına da teşekkür etmesidir. Kısaca Ermenistan protokollere bağlılığını ifade etmekle beraber, Protokollerin tasdik sürecini durdurmuştur. Ancak bu kararın aslında protokoller konusunda bir değişiklik yapmadığı görülmektedir; zira Türkiye'nin Karabağ sorununda önemli gelişmeler oluncaya kadar protokolleri tasdik etmemesine karşılık olarak Ermeniler, Türkiye protokolleri onaylamadığı sürece, kendileri de onaylamayacaklarını bildirmişlerdi. Dün yapılan açıklamalar bu kararın tekrarından ibarettir. Bir değişiklik yaratmadığına göre bu karar neden gösterişli bir şekilde açıklanmıştır. Bunun nedenini Ermenistan'ın iç siyasi dengelerinde ve Diaspora ile olan ilişkilerinde aramak gerekmektedir. Türkiye ile imzalanan protokoller, bir yandan Taşnakların diğer yandan diğer muhalefet partilerinin eleştirilerine neden olmuştu. Diasporada bu eleştiriler daha da sertti. Ancak protokoller kısa sürede onaylanır ve Türkiye sınır kapısı açılırsa bu özellikle Başkan Sarkisyan için büyük başarı olacaktır. Ne var ki Türkiye, daha önce açıkladığı gibi, protokollerin onaylanmasını Karabağ soruna bağlayınca bu gerçekleşmedi ve Ermenistanda gerek hükümet gerek başkan zor durumda kaldı. Protokollerin onay sürecinin askıya alındığının ilan edilmesi bu güç durumu mümkün olduğunda ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır. Diğer yandan gerek koalisyona partilerinin açıklamasında ve Başkan Sarkisyan'ın konuşmasında protokollerin dondurulmuş olmasından Türkiye ve özellikle Başbakan Erdoğan sorumlu tutulmaya çalışılmaktadır. Sayın Cumhurbaşkanına teşekkür edilirken Başbakana değinilmemesinin nedeni budur.

Ermenistanın bu girişiminin diğer bir amacı da Başkan Obamanın 24 Nisanda yapacağı açıklamayı etkilemektir. Normal koşullarda bu açıklamada, ilişkilerini normalleştirmek için Türkiye ile Ermenistanın harcadığı ortak çabalarının övülmesinin yer alması beklenmekteydi. Ermenistanın bu girişiminden sonra söz konusu normalleşme için iyimser olmak zordur. Ancak yine de Başkan Obamanın soykırım sözcüğünü kullanması beklenmemektedir. Diğer yandan Ermenistanın Türkiyeyi suçlamasının ve bu günkü durumdan sorumlu olarak göstermesinin Diasporanın, bazı ülke parlamentolarından soykırım iddialarını kararlar çıkartmak için esasen başlatmış olduğu girişimleri daha da arttırması beklenebilir. Sonuç olarak, Ermenistanın bu kararının protokollerin durumunda aslında bir değişiklik yapmamış olmakla beraber, iki ülke ilişkilerinde gerginliğe neden olacağı bunun da ilişkilerin normalleştirme sürecine zarar verebileceği görölmektedir.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: LÜTEM, Ömer Engin. 2026. "ERMENİSTAN'IN PROTOKOLLERİ ONAYLAMAYI DURDURMASI ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2010 / 13. Nisan 22. Erişim Haziran 08, 2026. <https://avimbulten.org/public/tr/Yorum/ERMENISTAN-IN-PROTOKOLLERI-ONAYLAMAYI-DURDURMASI>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır